

دستور العمل اجرایی
مرکز مالکیت فکری و اختراعات
دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

مرکز مالکیت فکری و اختراعات
دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

فهرست

مقدمه	۲
ماده ۱ - تعاریف	۲
دارایی فکری به دست آمده از طریق ذیل می باشد:	۳
اعضای پیشنهادی کمیته مالکیت فکری و اختراعات	۴
ماده ۲-اهداف	۶
ماده ۳ -اصول کلی	۷
ماده ۴ -ساختار و سیاست اجرایی	۷
وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری به شرح زیر می باشد:	۸
وظایف مرکز مالکیت فکری و اختراعات:	۸
ماده ۵ -ضوابط اجرایی	۹
ماده ۶ -مالکیت دارایی فکری	۱۰
فرآیند اجرایی تخصیص مالکیت حاصل از دارایی فکری قابل ثبت به صورت زیر می باشد.	۱۲
ماده ۷ -حل و فصل اختلافات	۱۳
ماده ۸ -حق التشویقی اختراعات ثبت شده	۱۳
ماده ۹ -مدت اجرای دستورالعمل	۱۴

مقدمه

یکی از کارکردهای مهم مؤسسات علمی، تحقیقاتی و فناوری، تولید علم و فناوری است که به عنوان دارایی فکری علاوه بر ارزش معنوی می تواند ارزش مادی نیز داشته و ایجاد درآمد نماید. مالکیت فکری بعنوان یکی از زیر ساخت های اساسی توسعه فناوری در قرن حاضر بوده و حمایت از حقوق مالکیت فکری در خلق نوآوری های جدید و حمایت و تشویق مبدعین نقش عمده ای را برعهده دارد. عدم آشنایی با قوانین مالکیت فکری در بازارهای داخلی و بین المللی خسارات زیادی را از جمله افشاء شدن فناوری در بازار هدف، استفاده رقبای بدون پرداخت هیچگونه هزینه ای در قبال دانش و خلاقیت های فکری مبدعین حقیقی، دستیابی به نتایج حاصل از زحمات چندین ساله افراد دیگر را در پی خواهد داشت. بنابراین تبیین خط مشی و ضوابط مالکیت فکری در مؤسسات علمی، تحقیقاتی و فناوری، از جمله الزامات موفقیت در تجاری سازی نتایج تحقیقات و فناوری است.

در همین راستا مرکز مالکیت فکری و اختراعات دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی به طور رسمی کار خود را زیر نظر معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه از سال ۱۳۹۹ با هدف حفظ و صیانت از حقوق مالکیت فکری اساتید، دانشجویان و نوآوران دانشگاه و امور مرتبط با حوزه مالکیت فکری، نوآوری و به ویژه ثبت اختراع در حوزه علوم پزشکی آغاز نموده است. آئین نامه ذیل در راستای حمایت از حقوق مالکیت فکری و نحوه حمایت از دارایی های فکری (مادی و معنوی) اعضای محترم هیات علمی، کارکنان و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی تهیه شده است.

ماده ۱ - تعاریف

۱-۱- دانشگاه: منظور دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی (بجنورد) است.

۱-۲- تجاری سازی: فرایند خلق محصول و خدمت، بر مبنای یک دانش فنی نوین و عرضه پایدار آن در بازار است که بتواند برای خود، مشتری جذب نموده و به جریان نیازهای مشتری متصل شود.

۱-۳- ثبت حقوقی مالکیت فکری: فرآیندی است که توسط مرکز مالکیت معنوی، زیرمجموعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام می شود و نوآوری شخص را به نام وی ثبت می کند.

۱-۴- داوری علمی: فرآیندی است که توسط مراکز بین المللی، سازمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه های مرتبط انجام می شود و هدف از آن تایید رعایت شرایط قانونی نوآوری برای ثبت مالکیت فکری می باشد.

۱-۵- مالکیت فکری: حق برخورداری از آثار ناشی از ابداعات و دستاوردهای ذهنی در زمینه های ادبی، هنری، علمی، تجاری، صنعتی، سلامت و پزشکی است.

۱-۵-۱- مالکیت معنوی: بعدی از مالکیت فکری که صرفاً جنبه اعتباری و معنایی دارد و غیرقابل واگذاری و خرید و فروش است.

۱-۵-۲- مالکیت مادی: بعدی از مالکیت فکری شامل درآمدهای حاصل از بهره برداری یا فروش که قابل واگذاری به دیگران است.

۱-۶- دارایی فکری: به دارایی های حاصل از خلاقیت های فکری انسان که عمدتاً در دو زمینه کلی صنعتی (نظیر اختراعات، طرح های صنعتی، علائم و نام های تجاری) و ادبی و هنری نظیر آثار مکتوب، نرم افزارهای رایانه ای، موسیقی، شعر، فیلم و مجسمه سازی می باشد اطلاق می شود. دارایی های فکری از طریق ثبت اختراع داخلی یا بین المللی یا گواهی اسرار تجاری در انحصار دارنده ی آن درآمده و از طریق قراردادهای واگذاری حق امتیاز، امکان بهره برداری از آن فراهم می گردد.

دارایی فکری به دست آمده از طریق ذیل می باشد:

- ۱-۶-۱- دارایی فکری ناشی از سرمایه گذاری و یا اختصاص بودجه از سوی دانشگاه
- ۱-۶-۲- دارایی فکری ناشی از اعطای تسهیلات از سوی دانشگاه با بازپرداخت
- ۱-۶-۳- دارایی فکری ناشی از پایان نامه و رساله های دانشجویی
- ۱-۶-۴- دارایی فکری ناشی از حمایت و اختصاص اعتبار خارج از دانشگاه از جمله سازمان ها و دستگاه های دولتی و حمایتی و نیز شرکت ها و موسسات خصوصی نظیر مراکز رشد و....
- ۱-۶-۵- دارایی فکری ناشی از تولید اثر ادبی، هنری و نرم افزار ها و سایر مواردی که در بندهای فوق وجود ندارد.

۱-۷- اختراع: طبق ماده ۱ قانون ثبت اختراعات، اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده ای خاص را ارائه می کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آن حل می نماید. اختراعی قابل ثبت است که جدید بوده، دارای گام ابتکاری و کاربرد صنعتی باشد.

۱-۸- مبدع (مخترع): مبدع در این آیین نامه به شخصی اطلاق میگردد که به طور مستقل و اصیل سهمی در ایجاد ابداع و یا حداقل یکی از ادعاهای ابداع داشته باشد.

۱-۹- مالک اختراع: شخص یا اشخاصی که اسامی آنها در اظهارنامه اختراع جهت ثبت به اداره ثبت اختراعات ارائه می شود مالک اختراع نامیده می شود که می تواند شخص حقیقی یا حقوقی باشد. در اظهارنامه اختراع مخترع و مالک می تواند یک نفر باشد.

۱-۱۰- نوآوری (Innovation): عبارت است از بکارگیری موفق ایده های نو که به صورت محصول و یا خدمات جدید یا بهبود یافته، عملاً مورد بهره برداری قرار می گیرد.

۱-۱۱- گواهینامه اختراع (patent): عبارت از سندی است که متضمن گواهی حقی انحصاری که در قبال افشای جزئیات فنی یک اختراع برای عموم، برای یک دوره زمانی محدود (معمولاً ۲۰ ساله) به مالک یا مالکین اختراع اعطاء میگردد (البته در کشور یا کشورهایی معتبر است که این اختراع در آنها به ثبت رسیده باشد) دارنده گواهینامه اختراع، حق انحصاری جهت تولید، توزیع، استفاده و یا واگذاری نتیجه اختراع خود را دارد. پس از انقضای مدت زمان اعتبار گواهینامه اختراع، عموم می توانند از نتایج آن به صورت رایگان استفاده نمایند.

۱۲-۱- کارگروه تخصصی ارزیابی اختراعات: کارگروه تخصصی ارزیابی و داوری اختراعات دانشگاه در حال حاضر با حضور جمعی از اعضای هیات علمی در حوزه های مختلف پزشکی به امر ارزیابی و داوری اظهارنامه های اختراع داخلی و بین المللی می پردازد. هیات داوران اختراعات به منظور اظهار نظر کارشناسی خود در تأیید یا رد ادعاهای مخترعین برای ثبت اختراع، موارد کلیدی نظیر ادعاهای مطرح شده ی مخترعین در ادعانامه، روش و همچنین محصول بدست آمده را از جنبه های مختلف مورد بررسی قرار می دهد. این جنبه ها شامل تازگی و نو بودن موارد مطرح شده در سطح دنیا، داشتن کاربرد صنعتی و همچنین داشتن گام ابتکاری و افشای کامل جزییات اختراع که از شرایط الزم برای ثبت یک اختراع است، می باشد. کارگروه تخصصی ارزیابی اختراعات زیر مجموعه مرکز مالکیت فکری و اختراعات دانشگاه می باشد.

۱۳-۱- مرکز مالکیت فکری و اختراعات: مرکز مالکیت فکری، مسئول تصمیم گیری و پیگیری امور مربوط به پرونده ها و موارد ارجاع شده و راهنمایی مخترعین در مرحله اولیه ثبت اختراع می باشند. این گروه شامل افراد متخصص در زمینه امکان سنجی، جستجو و تشکیل پرونده جهت ثبت اختراع، متخصص حقوق مالکیت فکری و افراد متخصص فنی می باشد که به پیشنهاد سرپرست مرکز مالکیت فکری و تأیید معاونت تحقیقات و فناوری تعیین می گردد. این مرکز هیچ مسئولیتی در زمینه نظرات ارائه شده داوران محترم ندارد و صرفاً امر مشاوره و ارجاع به داوری را بصورت بی طرف برعهده دارد.

۱۳-۱-۱- مدیر مرکز مالکیت فکری و اختراعات باید آشنایی کامل با مبانی، اصول و روش های اجرایی مالکیت فکری را داشته باشد.

۱۳-۱-۲- مدیر مرکز مالکیت فکری از بین اعضای هیات علمی دانشگاه و از طرف معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه منصوب می شود.

۱۳-۱-۳- این واحد باید حداقل یک کارشناس آموزش دیده در زمینه مالکیت فکری داشته باشد.

۱۳-۱-۴- کلیه امور اجرایی محوله از طرف کمیته مالکیت فکری یا معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه مربوط به مالکیت فکری توسط مرکز مالکیت فکری دانشگاه انجام خواهد شد.

۱۴-۱- کمیته مالکیت فکری و اختراعات: سیاست گذاری، برنامه ریزی، تدوین محتوا و تصمیم گیری در مورد مالکیت فکری در دانشگاه توسط کمیته مالکیت فکری دانشگاه انجام می شود. اعضای کمیته با پیشنهاد معاون تحقیقات و فناوری و حکم رئیس دانشگاه برای مدت ۲ سال انتخاب می گردند و این مدت قابل تمدید خواهد بود.

اعضای پیشنهادی کمیته مالکیت فکری و اختراعات

۱- معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه یا نماینده وی: رئیس کمیته

۲- مدیر توسعه فناوری دانشگاه: جانشین رئیس کمیته

۳- سرپرست مالکیت فکری و اختراعات: دبیر کمیته

۴- مسئول دفتر حقوقی دانشگاه یا یک نفر حقوقدان آشنا با مالکیت فکری

۵- مدیر ارتباط با صنعت یا مسئول تجاری سازی

۶- مدیر یکی از مراکز رشد یا پارک علم و فناوری

۷- سه نفر اعضای حقیقی خبره در زمینه مالکیت فکری (که حداقل یک نفر از هیات علمی همان دانشگاه می باشد. دانشگاه می تواند از سایر ارگان ها نظیر اتاق بازرگانی استفاده نماید).

۸- نماینده معاونت غذا و دارو

توضیحات: حضور معاون تحقیقات و فناوری یا مدیر توسعه فناوری دانشگاه بعنوان رئیس جلسه الزامی می باشد.

تبصره ۱: به پیشنهاد اعضای شورا و به منظور مشورت، در هر جلسه می توان از افراد صاحب نظر و متخصص در زمینه موضوع آن جلسه، بدون حق رای دعوت بعمل آورد.

۱-۱۵- فرم عدم افشاء ابداع (محرمانگی): افرادی که مستخدم دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی نیستند ولی از امکانات دانشگاه استفاده می کنند و کسانی که پاداش، امتیاز و یا از بودجه دانشگاه استفاده می کنند باید فرم عدم افشاء اختراع دانشگاه را برای ابداع خود پر نمایند. براساس این سند فرد متعهد می شود از افشای هرگونه اطلاعات تا قبل از مشخص شدن سهم مالکین و اسامی مخترعین و صدور سند اختراع خودداری نماید. این افشاء مواردی را که بدون استفاده از تجهیزات دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی و تنها بر اساس مشاوره خلق می گردد را در بر نمی گیرد. کلیه اشخاص فوق الذکر بر اساس این آیین نامه متعهد می گردند که فوراً دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی را از ابداع خود مطلع سازند و در عوض این افشاء از سهمی از حق الامتیاز (Royalty) ناشی از تجاری سازی ابداع بهره مند گردند. بدیهی است در کلیه موارد باید حقوق فکری مبدعین حفظ شود. (در اسناد اختراع، نام مبدعین ذکر خواهد شد)

لذا فرم تعهد نامه (تعهد تخصیص سهم مالکیت دانشگاه) و فرم عدم افشاء باید توسط تمامی اعضای هیات علمی، دانشجویان و کارکنان در بدو خدمت یا تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی تکمیل گردد. همچنین افرادی که مستخدم دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی نیستند ولی از امکانات دانشگاه استفاده می کنند نیز قبل از ثبت اختراع خود باید فرم مذکور را تکمیل نمایند و پس از تعیین سهم مالکیت دانشگاه اقدام به ثبت اختراع نمایند.

۱-۱۶- واگذاری امتیاز بهره برداری از دارایی فکری (licensing): قراردادی بین مالک دارایی فکری و متقاضی بهره برداری از آن دارایی است که به موجب آن قرارداد، متقاضی در قبال پرداخت مبلغی (به صورت درصدی از درآمد خالص حاصل از فروش محصول (Royalty) و یا مبلغی ثابت)، مجوز بهره برداری از دارایی فکری را بدست می آورد.

۱-۱۷- حق الامتیاز (Royalty): عبارت است از درآمد حاصله از طریق تجاری سازی دارایی های فکری که بر اساس سهم مالکیت هریک از مالکین بر اساس قرارداد تسهیم می شود.

۱-۱۸- حق امتیاز انحصاری: کلیه فعالیت های تحقیقاتی و فناورانه را که منجر به تولید محصول، پیشبرد یک روش و یا توسعه فرآیندی تولیدی می گردد، شامل می شود. در صورت پیشبرد یک روش و یا توسعه فرآیند تولیدی که منجر به کسب حقوق مادی از قبیل پروانه، مجوز تولید و یا انعقاد قرارداد کسب درآمد شود (حتی اگر منجر به ثبت ابداع یا اختراع نزد مراجع قانونی نشود) نیز حقوق مادی آن مشمول این دستورالعمل خواهد بود.

۱-۱۹- حامی (Sponsor): افرادی حقیقی یا حقوقی (اعم از دولتی یا غیر دولتی) هستند که در کنار مؤسسه و پدیدآورنده در ایجاد دارایی فکری (معمولاً از طریق حمایت مالی) سهیم می باشند.

ماده ۲-اهداف

- ۱-۲- فراهم سازی زمینه های توسعه علم و فناوری از طریق ایجاد محیطی مناسب برای شکوفایی خلاقیت ها و اشاعه و بکارگیری دستاوردهای جدید تحقیقاتی و فناوری در کشور
- ۲-۲- نهادینه سازی حقوق مالکیت فکری و تقویت انگیزه مادی و معنوی در افراد و مؤسسات جهت فعالیت هرچه بیشتر در عرصه تحقیقات و توسعه فناوری و به طبع افزایش امکان تجاری سازی دستاوردها در راستای منافع عمومی
- ۳-۲- ارائه چارچوبی شفاف و تبیین حقوق و تعهدات دانشگاه، پدیدآورنده و حامیان در ارتباط با دارایی های فکری ایجاد شده و در نتیجه، کاهش اختلافات در زمینه حقوق مالکیت فکری در این دانشگاه
- ۴-۲- آگاه ساختن افرادی که از اعتبارات، تسهیلات و یا امکانات دانشگاه استفاده می نمایند نسبت به حقوق مالکیت فکری و به ویژه نحوه پوشش دادن هزینه ها و تقسیم منافع مادی و معنوی حاصله
- ۵-۲- ایجاد انگیزه برای مجریان طرح های تحقیقاتی و فناورانه در راستای خلق و توسعه فناوری های ارزش آفرین، تسهیل توسعه دارایی های فکری با ارزش برای دانشگاه و مجری تحقیقاتی، تشویق و ارتقای خلاقیت و نوآوری در دانشگاه به منظور کسب مزیت اقتصادی
- ۶-۲- توسعه مهارت محققین/فناوران برای درک، تفسیر و تحلیل اطلاعات فنی- حقوقی و تجاری پتنت ها و دیگر اسناد مالکیت فکری
- ۷-۲- استفاده از اطلاعات حاصل از تحلیل اسناد مالکیت فکری برای هدایت و راهبری طرح های استراتژیک تحقیقاتی/فناوری
- ۸-۲- توسعه تحقیقات و فناوری های کاربردی در راستای گسترش ارتباط محققین/فناوران دانشگاه با صنایع و دستگاه های اجرایی
- ۹-۲- ایجاد درآمد پایدار دانش بنیان برای دانشگاه و کمک به تجاری سازی دستاوردهای محصولات دانش بنیان
- ۱۰-۲- تعیین اصولی برای تقسیم هزینه ها و سهم محقق/فناور و دانشگاه طی زمانی که ابداع یا اختراع منجر به حصول حق امتیاز می گردد
- ۱۱-۲- تقویت اتحاد و یکپارچگی و آزادی عمل در اقتصادی کردن مالکیت فکری برای حمایت از دانشگاه و جامعه دانشگاهی
- ۱۲-۲- تعیین یک چهارچوب مشخص در توسعه روابط اقتصادی دو جانبه و حمایت و ایجاد انگیزه در جهت ابداعات و افزایش سود دهی فعالیت های علمی
- ۱۳-۲- تشویق و اطلاع رسانی به محققین/فناوران برای استفاده از سیستم ثبت اختراع و جلوگیری از هرگونه تبعیض در بهره برداری از این سیستم ثبت اختراع و قانون مهندسازی فرایند ثبت
- ۱۴-۲- سیاست گذاری در تعیین اولویت های نوآوری و مالکیت فکری در حوزه سلامت

ماده ۳ - اصول کلی

۳-۱- این آئین نامه و ضوابط بر تمام افراد شاغل در دانشگاه (اعم از اعضای هیأت علمی، کارشناسان، تکنسین ها و دانشجویان) و بطور کلی هر فردی که از تسهیلات، اعتبارات و امکانات دانشگاه (در راستای انجام یک فعالیت تحقیقاتی/فناوری در طی زمان معینی که با دانشگاه همکاری دارد) استفاده می نماید، حاکم می باشد و لازم است همگی در بدو استخدام و یا در چارچوب قراردادهای پروژه های تحقیقاتی/فناورانه، تعهدنامه های مبنی بر قبول و رعایت مفاد این خط مشی و ضوابط امضاء نمایند.

۳-۲- دانشگاه در نتایج مادی حاصل از هرگونه دارایی فکری که بر اثر فعالیت فردی یا گروهی با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا اعتبارات دانشگاه انجام شود، دارای حق خواهد بود. مگر اینکه در قرارداد با دانشگاه شرایط دیگری ذکر شده باشد.

۳-۳- چنانچه پدیدآورنده ادعا نماید که دارایی فکری، بدون استفاده مؤثر از منابع و امکانات دانشگاه حاصل شده است، در صورت بررسی مدارک و پذیرش ادعای مذکور در کمیته مالکیت فکری، دانشگاه بصورت مکتوب اعلام می نماید که ادعایی را مبنی بر مالکیت آن دارایی فکری ندارد.

۳-۴- میزان سهم دانشگاه، پدیدآورندگان و حامی و نیز امکان استفاده و بهره برداری آنها از دارایی فکری حاصله، در قرارداد همکاری منعقد تعیین می گردد.

تبصره ۲: در کارهای گروهی، درصد سهم کلیه افرادی که در ایجاد دارایی فکری مشارکت داشته اند باید قبل از ارائه درخواست تقاضای ثبت، به صورت مکتوب مشخص گردد.

۳-۵- افرادی که فعالیت آنها با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا با کمک بودجه دانشگاه، منجر به ایجاد نوعی از دارایی فکری گردد موظفند در اسرع وقت و قبل از هر گونه افشاء اطلاعات مربوط برای سایرین و یا اقدام به ثبت و نشر آنها، مسئول مربوطه در معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه (سرپرست مرکز مالکیت فکری و اختراعات دانشگاه) را در جریان قرار داده و اطلاعات مربوط را برای آن واحد افشاء نموده و هماهنگی های لازم را با آن بعمل آورند. رعایت این امر در قراردادهای همکاری بین افراد و دانشگاه مورد تاکید قرار می گیرد.

۳-۶- چنانچه تخلف کارکنان و اعضای هیات علمی منصوب، حسب تشخیص کمیته مالکیت فکری موجب خسارات مادی یا معنوی به دانشگاه شود دانشگاه می تواند موضوع را از طریق مراجع قانونی پیگیری نماید.

۳-۷- در زمانی که حسب تشخیص معاونت تحقیقات و فناوری حضور مدعی جهت تبیین و توضیح داده های مربوط به مالکیت فکری ضروری است، باید در محل و زمان تعیین شده حاضر شود.

ماده ۴ - ساختار و سیاست اجرایی

۴-۱- سیاستگذاری، برنامه ریزی و تصمیم گیری در مورد حقوق مالکیت فکری در دانشگاه توسط کمیته ای بنام "کمیته مالکیت فکری" انجام می شود.

وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری به شرح زیر می باشد:

- ۲-۴- سیاست گذاری و برنامه ریزی در زمینه واگذاری یا دریافت امتیاز دارایی های فکری
- ۳-۴- تصمیم گیری درمورد حفاظت از دارایی های فکری/معنوی دانشگاه (در قالب ثبت قانونی و یا اسرار تجاری) و یا انتشار رایگان دستاوردها برای عموم
- ۴-۴- ارزشگذاری دارایی های فکری/معنوی
- ۵-۴- تعیین درصد سهم هریک از ذینفعان (پدید آورندگان، دانشگاه و حامی) از حقوق مادی حاصل از دارایی های فکری و قرار دادن فرم تعهد در زمینه تعیین سهم دانشگاه در ابتدای فرم های طرح های تحقیقاتی و فناورانه
- ۶-۴- رسیدگی به اختلافات احتمالی در زمینه مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری و داوری توضیحات: حل اختلاف بین استاد و دانشجو و یا مجری طرح یا سایر ذینفعان در خصوص تقسیم سهم هر یک از پدید آورندگان دارایی فکری در مواردی که دانشجو یا همکاران طرح های تحقیقاتی و فناورانه، صورت جلسه تقسیم سهم افراد را که توسط استاد یا مجری طرح تنظیم شده، نپذیرند.
- ۷-۴- بررسی دستاوردهای طرح های تحقیقاتی و فناورانه دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری
- ۸-۴- حمایت از تاسیس و راه اندازی دفاتر انتقال تکنولوژی (TTO) در سطح دانشگاه
- ۹-۴- حمایت از افزایش ثبت اختراعات کاربردی
- ۱۰-۴- هدایت و تسهیل گری در جهت تجاری سازی دارایی های فکری
- ۱۱-۴- دستور منع افشای عمومی دارایی فکری در مواردی که بنا به تشخیص مرکز مالکیت فکری، این کمیته افشای دارایی فکری را مانع ثبت آن و زیان دانشگاه بداند.

وظایف مرکز مالکیت فکری و اختراعات:

- ۱۲-۴- پیگیری تصمیمات کمیته مالکیت فکری دانشگاه و ارائه پیشنهادات اجرایی به آن
- ۱۳-۴- نظارت و کنترل بر انتشار دستاوردهای حاصله
- ۱۴-۴- ارائه مشاوره در زمینه امور مربوط به دارایی های فکری به افراد و واحدهای مختلف دانشگاه
- ۱۵-۴- انجام اقدامات مناسب جهت حفاظت از دارایی های فکری دانشگاه
- ۱۶-۴- بررسی دستاوردهای تحقیقاتی/فناورانه دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری
- ۱۷-۴- ارزیابی قابلیت تجاری سازی دارایی های فکری و ارزش گذاری آنها

۴-۱۸- انجام امور مربوط به پرداخت هزینه های لازم جهت ثبت و نگهداری دارایی های فکری و یا دریافت و تقسیم درآمدهای ناشی از دارایی های فکری دانشگاه

۴-۱۹- ارائه خدمات جست و جوی اطلاعات اختراعات ثبت شده و نیز همکاری با متخصصان و یا وکلای مربوطه جهت ثبت دارایی های فکری

۴-۲۰- ارائه پیشنهادات لازم به کمیته مالکیت فکری در خصوص ثبت دارایی های فکری در سایر کشورها و پیگیری امور اجرایی مربوطه

۴-۲۱- پیگیری حقوقی موارد مربوط به حقوق مالکیت فکری دانشگاه در مراجع ملی و بین المللی از طریق وکلای متخصص داخلی و یا بین المللی

۴-۲۲- پیشنهاد راهکارهایی جهت تشویق و حمایت از پدیدآورندگان دارایی های فکری به کمیته مالکیت فکری

۴-۲۳- اطلاع رسانی، آموزش و فرهنگسازی در ارتباط با حقوق مالکیت فکری در دانشگاه، ارتباط و همکاری با نهادها و سازمان های داخلی و خارجی در راستای انجام وظایف محوله

۴-۲۴- ارزیابی اختراعات منتج از پایان نامه و تخصیص ۰/۲۵ نمره جهت هر یک از معیارها شامل ۱- نحوه نگارش اظهارنامه، ۲- مطابقت محل ثبت اختراع با بازار هدف، ۳- دارا بودن نمونه اولیه محصول، ۴- درج آدرس دانشگاه در سند اختراع.

۴-۲۵- ارسال مدارک ثبت اختراع متقاضی و پیگیری امتیاز ثبت اختراع جهت استفاده از آیین نامه استعداد درخشان و یا آیین نامه استفاده از نخبگی یا آیین نامه ارتقای هیئت علمی از کمیته ابداعات و اختراعات وزارت بهداشت

ماده ۵- ضوابط اجرایی

ضوابط و مقررات لحاظ شده در این آیین نامه مشمول کلیه اعضای هیات علمی، دانشجویان، کارشناسان، تکنسین ها، کارمندان و کلیه شاغلین در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی با هر نوع رابطه استخدامی است و بطور کلی بر هر فردی که از تسهیلات، اعتبارات، منابع و یا امکانات و سرمایه های دانشگاه در راستای انجام و ایجاد دارایی فکری استفاده کرده است، حاکم می باشد.

۵-۱- دستاوردهای تحقیقاتی/ فناوری که زمینه بهره برداری تجاری، کسب مجوز و پروانه تولید و یا ثبت حقوقی آنها وجود دارد، قبل از مرحله ثبت اختراع بصورت کتبی به مرکز مالکیت فکری و اختراعات در دانشگاه به منظور تعیین سهم دانشگاه در مالکیت اختراع گزارش می شود.

۵-۲- هر گونه تنظیم قرارداد و موافقت نامه در جهت کسب مجوز و یا بهره برداری تجاری از دارایی فکری، با نظارت و تایید معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه صورت می پذیرد و اطلاعات مربوط به آن در دانشگاه ثبت و نگهداری می گردد.

۵-۳- افشاء اطلاعات مربوط به اختراعات و نوآوری ها برای دانشگاه، باید بصورت شرحی مکتوب، دقیق، کامل و جامع باشد بطوری که بر اساس اطلاعات ارائه شده، دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد. این افشاء باید حاوی مواردی نظیر عنوان، نام پدیدآورنده، توضیح، نام و مشخصات حامی خارج از دانشگاه، تاریخ پایان مرحله تحقیق، فناوری، طراحی و تاریخ بکارگیری نیز باشد.

۴-۵- افشاء اطلاعات و انتشار دستاوردهای فعالیت های تحقیقاتی و فناوری که قابلیت ثبت به عنوان اختراع را دارند باید بعد از اقدام جهت ثبت اختراع در مراجع قانونی توسط دانشگاه یا اعلام کتبی دانشگاه مبنی بر عدم تمایل به ثبت اختراع صورت گیرد.

۵-۵- هرگونه اطلاع رسانی و انتشار دستاوردها (اعم از مکتوب، شفاهی و یا الکترونیکی) توسط پدیدآورنده، باید با هماهنگی و همراه با ذکر نام دانشگاه صورت گیرد.

۵-۶- چنانچه دانشگاه و یا پدیدآورنده دارایی فکری نتواند و یا تمایلی برای مشارکت در ثبت، کسب مجوزهای لازم و یا بهره برداری از دارایی فکری را نداشته باشد می تواند حقوق خود را طی موافقت نامه ای به طرف مقابل واگذار نماید که جزئیات آن در مذاکرات بین دانشگاه و پدیدآورنده تعیین خواهد شد.

تبصره ۳ - چنانچه دانشگاه به هر دلیلی، حقوق مربوط به اختراع را به مخترع واگذار نماید، دانشگاه همچنان مجاز خواهد بود تا از آن اختراع برای مقاصد تحقیقاتی/فناوری و آموزشی به صورت غیر انحصاری، غیرقابل انتقال، غیرقابل ابطال و بدون نیاز به پرداخت حق امتیاز استفاده نماید.

۵-۷- عقد قرار داد بین پدیدآورنده (پدیدآورندگان) و دانشگاه جهت تعیین حقوق مادی و معنوی آن و قبل از ثبت الزامی است.

۵-۸- هرگونه استفاده از نام و آرم دانشگاه منوط به کسب اجازه کتبی از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه خواهد بود.

۵-۹- این آیین نامه با تغییر قوانین ملی و تعهدات بین المللی کشور سازگار بوده و در صورت تغییر در آنها، مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

ماده ۶- مالکیت دارایی فکری

ابداعات و اختراعات مشمول یکی از موارد ذیل از لحاظ حقوق مادی و معنوی متعلق به دانشگاه و مخترع خواهد بود و مقررات این آیین نامه بر آن حاکم است:

۶-۱- ابداع در قلمروی وظایف استخدامی مخترع و یا در طی اجرای تعهدات هر قرارداد دیگری با دانشگاه حاصل شده باشد (به عنوان نمونه در قرارداد استخدام، ابداعات به وجود آمده جزء موضوعات قرارداد محسوب شده اند).

۶-۲- ابداع در قالب وظایف مبدع نبوده با این وجود ابداع مرتبط به فعالیت های تجاری، تحقیقاتی/فناوری دانشگاه می باشد.

۶-۳- مبدع از دانش کارفرما و یا منابع دانشگاه استفاده کرده باشد.

۶-۴- در آثار حاصل از فعالیت فکری (از جمله گواهینامه اختراع)، باید نام دانشگاه به عنوان مالک اسمی دارایی فکری ذکر گردد، مگر اینکه طبق یک توافقنامه مکتوب، این حق بین پدیدآورنده دارایی فکری و دانشگاه به نحو دیگری تعیین شده باشد. در مورد حامی نیز طبق قرارداد عمل خواهد شد.

۶-۵- دارایی های فکری که دارای خصوصیات فوق الذکر باشند یک سال پس از استعفاء و یا باز نشستگی و تغییر کار مبدع، همچنان متعلق به کارفرما و مبدع به صورت مشترک می باشند.

۶-۶- نسبت سهم دانشگاه و سهم مبدع در ایجاد ابداع در تعیین سهم حق اختراع مبدع موثر خواهد بود.

جدول ۶-۱: درصد مالکیت بر اساس نوع مالکیت فکری که به ازای تخصیص حداکثر دویست میلیون ریال از سوی دانشگاه تدوین شده است.

ردیف	نوع دارای فکری	درصد مالکیت		
		دانشگاه	پدید آورندگان	حامی
۱	بند ۱-۶-۱	۳٪	۹۷٪	
۲	بند ۱-۶-۲	۲٪	۹۸٪	
۳	بند ۱-۶-۳	۳٪	۹۷٪ (تبصره ۳)	
۴	بند ۱-۶-۴	۱٪	۹۹٪	*
۵	بند ۱-۶-۵	کمیته مالکیت فکری با توجه به نقش دانشگاه پدید آورندگان و حامی در مورد سهم آنها تصمیم گیری خواهد کرد.		

*در صورتی که در قرارداد با کارفرمای قرارداد ارتباط با صنعت، قسمتی از مالکیت دارایی فکری ایجاد شده متعلق به کارفرما باشد، سهم پدید آورنده و دانشگاه از سهم باقی مانده به نسبت تعیین شده تعلق می گیرد.

تبصره ۴: یک اختراع می تواند توسط یک یا چند نفر ایجاد شود که در صورت تیمی بودن آن، سهم هر یک از افراد مجموعه بایستی با توافق مجموعه مخترعین مشخص شود که در این رابطه اگر پایان نامه ماخذ اختراع باشد استاد یا اساتید راهنما سهم را مشخص، و به تائید اعضاء ذی نفع (دانشجو و مشاورین) رسانده و جهت ادامه کار ثبت نوآوری ارائه می نماید. در صورتیکه طرح تحقیقاتی/ فناوریانه ماخذ اختراع باشد، مجری یا مجریان طرح تحقیقاتی/ فناوریانه سهم افراد ذی نفع (همکاران طرح) در اختراع را مشخص و پس از تایید و توافق مجموعه جهت ثبت آن اقدام می نمایند.

تبصره ۵: درصد مالکیت دانشگاه به ازای هر دویست میلیون ریال مازاد بر اعتبار اولیه به میزان ۲٪ افزایش می یابد.

تبصره ۶: اگر دانشجو یا هیات علمی، پروژه خود را بدون دریافت گزنت انجام دهد به دلیل داشتن وابستگی به دانشگاه، ۱٪ حق مالکیت برای دانشگاه در نظر گرفته می شود.

۶-۷-در صورتی که طرح با سرمایه گذاری دانشگاه تهیه شده و به نتیجه برسد، حق علمی طرح و امتیاز آن متعلق به دانشگاه خواهد بود و مجری طرح در منافع حاصل از آن مشارکت خواهد داشت.

۶-۸-در صورتی که طرح با سرمایه فرد به نتیجه رسیده باشد و برای تکمیل آن نیازی به سرمایه گذاری مجدد باشد، حق علمی طرح به طور مشترک به نام فرد و دانشگاه خواهد بود و منافع حاصل از تولید آن به میزان مشارکت دانشگاه در تکمیل طرح و سرمایه گذاری آن بر اساس قرارداد تعیین خواهد شد.

۶-۹-در صورتی که طرح حاصل یک کار تحقیقاتی/ فناوری مصوب یا نتیجه رساله دکترا یا پایان نامه کارشناسی ارشد و یا پروژه دانشجویی در دانشگاه باشد، دانشگاه نیز در طرح سهیم بوده و فرد نمی تواند نتایج آن را بدون کسب مجوزهای لازم در جای دیگری (اعم از داخل یا خارج از کشور) ارایه کند.

تبصره ۷: متقاضی نمی تواند کاری را که با سرمایه گذاری سازمان دیگری به نتیجه رسیده است، بدون کسب مجوز رسمی آن سازمان، برای ثبت علمی یا به مرحله تولید رساندن آن به دانشگاه ارایه کند. متخلفین علاوه بر تعقیب حقوقی سازمان مذکور از سوی دانشگاه نیز متخلف محسوب شده و می بایست کلیه خسارات مالی و معنوی این اقدام را به دانشگاه بپردازد.

تبصره ۸: بهره مندی از کلیه حمایت های مادی و معنوی از نوآوری مشروط به حفظ حقوق دانشگاه می باشد.

۶-۱۰- هرگونه تولید محصول و یا فرآیندی که طی فعالیت علمی فردی در دانشگاه یا با استفاده از امکانات فیزیکی و دستگاهی و یا با کمک بودجه دانشگاه به انجام رسد، دانشگاه در نتایج مادی و فکری حاصل از آن دارای حق خواهد بود.

۶-۱۱- چنانچه فعالیت علمی خاصی با حمایت سرمایه گذار خارج از دانشگاه منجر به محصول تجاری و یا اختراع شود، سرمایه گذار نیز در حقوق مالکیت فکری مربوطه سهیم است.

۶-۱۲- هرگونه قرارداد و موافقتنامه در جهت کسب پروانه و بهره برداری از اختراع بایستی با نظارت معاونت تحقیقات/ فناوری و دفتر مالکیت فکری صورت پذیرد و اطلاعات مربوط به آن برای دانشگاه ارسال گردد.

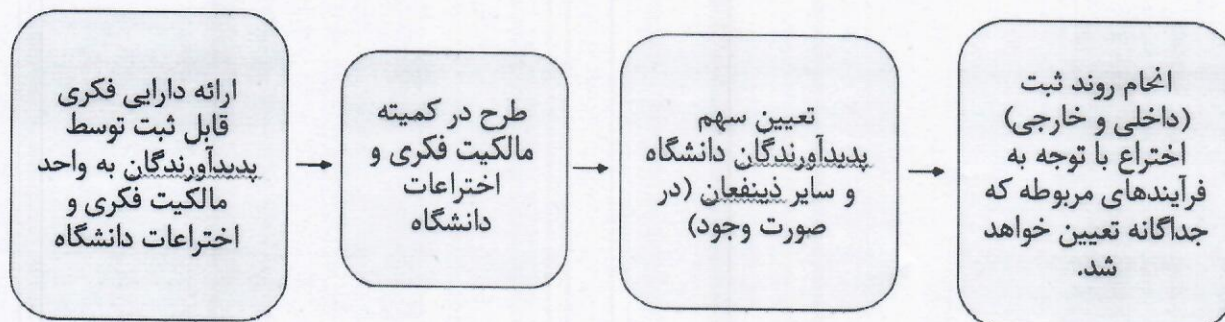
۶-۱۳- دانشگاه هزینه حق شارژ سالانه ثبت اختراعاتی که در آن ها سهیم است را برحسب میزان سهم تعلق گرفته صرفا در ۵ سال اول ثبت پرداخت می کند.

تبصره ۹ - پرداخت حق ثبت و حق شارژ پس از ۵ سال منوط به تصمیم کمیته مالکیت فکری بوده و در صورت عدم صلاحدید دانشگاه در سهیم بودن اختراع، سهم به صورت رایگان به مخترع واگذار گردیده و بدیهی است از تاریخ واگذاری هزینه شارژ سالانه برعهده مخترع می باشد. سایر هزینه ها از جمله تشکیل پرونده، ارزیابی اختراع، انتشار آگهی در روزنامه رسمی، پست و غیره برعهده مخترع است.

۶-۱۴- کارمندان، اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی موظف می باشند در بدو خدمت فرم هماهنگی با مرکز مالکیت فکری را تکمیل کنند. لذا تمامی افراد ذکر شده موظف می باشند قبل از شروع فرآیند ثبت اختراع خود بصورت حضوری به مرکز مالکیت فکری و اختراعات دانشگاه مراجعه کنند تا سهم مالکیت دانشگاه در ثبت اختراع آنها مشخص شود.

لازم به ذکر است در صورتی که فرد بدون هماهنگی با دانشگاه اختراع خود را ثبت کند و سهم مالکیت دانشگاه مشخص نشده باشد، تخلف محسوب شده و معاونت تحقیقات و فناوری می تواند از طریق مراجع قضایی موضوع را پیگیری کند.

فرآیند اجرایی تخصیص مالکیت حاصل از دارایی فکری قابل ثبت به صورت زیر می باشد.

ماده ۷ - حل و فصل اختلافات

۷-۱- مرکز مالکیت فکری، ساز و کار حل و فصل اختلافاتی که ممکن است بین دانشگاه، پدیدآورنده مالکیت فکری و یا حامی/ محققین پیش آید را فراهم می سازد.

۷-۲- در صورت بروز اختلاف نظر بین محقق/فناور و دانشگاه، اختلاف بایستی در مرحله اول در کمیته مالکیت فکری دانشگاه طرح و بررسی شود.

تبصره ۱۰: در صورتی که هر یک از طرفین به رای صادره شکایتی داشته باشند می توانند با ذکر کتبی دلایل، درخواست تجدید نظر خود را به مرکز مالکیت فکری و اختراعات دانشگاه تحویل نمایند.

۷-۳- در صورتی که محقق بدون اجازه کتبی از مرکز مالکیت فکری، اقدام به انتشار یا ارائه مطلب علمی مورد ثبت اختراع نماید، کلیه ضرر و زیان های مادی و فکری احتمالی تحمیل شده به دانشگاه را باید جبران نماید.

۷-۴- در صورتیکه فراغت از تحصیل دانشجو و یا ارتقاء محقق/فناور منوط به انتشار مقاله ای باشد که توسط این کمیته منع شده است، با اعلام نظر کمیته امتیازات مربوطه تعیین و اعلام می گردد.

تبصره ۱۱: شورای فناوری دانشگاه بالاترین مرجع رسیدگی به شکایات در حوزه فناوری و مالکیت فکری در دانشگاه است. چنانچه محقق/فناور به رای صادره توسط کمیته مالکیت فکری اعتراض داشته باشد، می تواند اعتراض خود را به صورت مکتوب به دبیر شورای فناوری دانشگاه اعلام نماید. شورای فناوری موظف است ظرف مدت حداکثر دو ماه در این خصوص به شکایت رسیدگی نماید.

ماده ۸ - حق التشویقی اختراعات ثبت شده

- تشویقی بر اساس درصد مالکیت ذکر شده در برگه ثبت اختراع به افرادی که وابستگی به دانشگاه دارند تعلق می گیرد.
- مبلغ کل تشویقی به نسبت مالکیت بین وابستگان دانشگاه تقسیم می شود. در صورتی که کمتر از ۲۰ درصد مجموع مالکیت، متعلق به وابستگان دانشگاه باشد؛ پرداخت تشویقی اختراع منوط به نظر شورای فناوری است.
- هر فرد باید به صورت مجزا درخواست تشویقی اختراع را از طریق سامانه پژوهان به مدیریت توسعه فناوری جهت دریافت تشویقی ارسال نماید.
- تشویقی مشروط بر اینکه علاوه بر نام محقق/فناور، نام دانشگاه نیز در سند ثبت اختراع ذکر شده باشد تعلق می گیرد.

* ضریب K برای هر اختراع ۱۰ می باشد.

** عدد متغیر (X) با تایید شورای فناوری دانشگاه قابل تغییر می باشد.

مبلغ تشویقی اختراعات بین المللی (ریال)	مبلغ تشویقی اختراعات داخلی (ریال)
۱۲۰ میلیون	۶۰ میلیون

(x_k)	(x_k)
---------	---------

*** عدد متغیر (X) برای اختراعات داخلی ۶ و برای اختراعات بین المللی ۱۲ می باشد.

ماده ۹- مدت اجرای دستورالعمل

این دستورالعمل روند کار دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی (بجنورد) در ارتباط با اختراع حاصل از تحقیقات و سایر فعالیت های فکری تحت نظارت دانشگاه را شامل شده و از زمان تصویب و ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود و کلیه افرادی که در مراحل از کار تحقیقاتی/فناوری خود از منابع یا تسهیلات دانشگاه استفاده نموده اند را شامل می شود.

تبصره ۱۲: مفاد آئین نامه در هر زمان می تواند با تصویب شورای فناوری دانشگاه تغییر یابد.

تبصره ۱۳: چنانچه فردی شامل حال این دستورالعمل باشد و طرف قرارداد با محل دیگری نیز باشد (که مانع واگذاری کلیه حقوق به دانشگاه شود)، وظیفه دارد که قبل از امضاء هر نوع تعهد یا قرارداد، موضوع را به اطلاع معاونت تحقیقات و فناوری و مرکز مالکیت فکری و اختراعات برساند تا با توافق دانشگاه و موسسه ذیربط، حقوق طرفین لحاظ گردد. این آیین نامه دارای ۹ ماده و ۱۳ تبصره می باشد.

منتهی
ر